

ئاواره بى وەلامەكان چۈن لە چارەنۇوسى خۇيىان دەرۋاانى

Darsim88@hotmail.com

۶۷

افرهه تیکی دهله مهند حمز به خو جوان
 دن و پاراندنه و ده کن، به لام نیمه گوی
 ده دینه ده لهله مهند و هه زاری گرنگ جوانی
 بشه که مانه هروهه اه و ثارهه تانه ای دین
 و لامان گوی ناده نه گرانی و هر زانی
 گرنگ ٹوهیده کاره که یان به لاهه جوانه،
 شیانه بخوده رخستن بچ گراترین
 رایشتگا ده چیت به لام لدوا بیدا
 شیمانه و کاره که بهدل نینیه.
 * هروهه باو مه بسته
 ره ززوه کانی خانم پرسیارمان لهجه ند
 آنینیک کرد شاره ززو ده کن بچنه کام
 رایشتگا و نهانیه که نرخیان به ره
 ماخود نزمه یاخود کاره کانیان چونه
 وانیش له لاما و تیان:

شنه که ئەمەد: زیاتر گرنگى
واني کارهکە ئەدەم مەرج نىيە هەر زان
ست يان گران، گرنگ ئەو ويءە كارهکەم
جوانى بۇ ئەنجام بىرىت بەلام زیاتر
ولۇلای ئەوانە ئەچم كە پېشتر كاري
وابيان بۆكۈدوون.

سۆزىيار بەهادىن: بە دلىيابىوه كارى
وان گرائە را زاندىنەوەي نۇز زیاتر نىخى
رۇز دەپىتەو پېم خۆشە بە وىزىانەوە
رىكەن چونكە هەر ھەمان قىزپىن و
رايىشتە.

ئامىتى خان: وەلا كوى ھەر زان بىت
چم بۇ ئەوي ئىش ھەر ئىشە كەس
تواتىنى لە خۆيە و ئىشى سەرىيە خۆكبات
بىت ياخوود خوت داواي مۇزىليك بەكەيت
وە خەقىقەم مەدايانىك تات ئەكتەن.

و سویه، موییکی سر پیش رو
به هار سدیق: ده لیت من چووم بز
رایشتگایه که نرخه کهی روز به روز به لام
جهوانی کاره کهی بیان بتو نهادم نهادم
که قیباً بهنات و اوی بز بیریم به لیشم
ببوبو، نزد پاشیمان ببوم پاشتر چووم بز
رایشتگایه که روز به جوانی تارایشتنی بز
بردم، قیزان بز بیریم که نرخه کهی روز
متربو له نرخی تارایشتنی بیششو.

ئەزىن جەمال: نرخەكان
شۇيىتىكە و بۇ شۇيىتىكى تىرى جىاوازى
كىرە لەزىز شۇيىتىدا كارەكانىان زۇر
سواتەنەر و نرخەكانىان زۇر ھەر زانىشە،
لەلام لەزىز شۇيىتىدا لەبەرئەوهى
سوپەتكەي لەسەر شەقامى گىشتىبىي
كەنكانە كەي فراوان و گورىدەيە و نامىزى
درى تىبايە نرخەكانىان زۇر بەزە بەلام
داخەلەر و زۆرجار نىشەكانىان جوانلىقىن
نەنها پۈپۈكىندە يەو و ھىچى تى.

که رکوک شاریکه .. ده که ویته ناو
لیالیه تی موسّلی کوردستانی و به
وروی (۱۶۰) کم له باش ووری
نوزنه لاتی شاری موسّل که مله بندی
ریمی شاره زوره، ژماره
انیشتونی (۳۰) هه زار که سه، سی
خشی (۲۲۵۰) که سی نه و ژماره یه
کورده، به شه که هی تری برتیبه
هه تورک و عه ره بو خله لکانی تر،

روهه که (۶۷۰) جوله که و (۴۳۰) کلدانی تیا دهیت. ئو بولگه نامه یهی که له ئىنسكلاپيدیا عوسمانی دا ساتووه، بولگه بکى دووسه رهی و توانیت بۆ سەلماندنی. توانیت بۆ سەلماندنی کوردستانییتی هەردو شاری کە رکوك و موسڵ بەكاربھیتت، روهه کو كورد گوته نى: شەمسە دین سامى، بە بردىك دوو چوله کە بۆ كوششتن، ئەگەر بیتۇۋ ئىتمەي كورد بە ووريابى ئو بە لگە يە بەكاربھینىن. ئاتى كە ئىنسكلاپيدیا بە نووسەتت: (ك) رکوك شارىكە... دەكە وىتە ناو و بىلايەتى موسلى كوردستانى، كەواتە تەواوى يىلایەتكە كە شارەكانى (موسلى، سەولىر، كەركوك، سلىمانى، دەھوك، خانەقين و بېشىكى دىالا) دەگىتىه وە كەردى و كوردستانىن. ئەگەر يىتۇر، يىخراوى هاوكارى كە رکوك سوپىز راپە ووردى تەنبا ئەمە لەگە نامەيان لە سەر شارى كە رکوك خۇتنىدا بايەو، ئۇرە هەرگىز ھەلەيەكى ايان نەكىد كە شارى موسلى - ى كوردستان بە شارىكى ناكوردى اوبيەن.

پیکخراوی ها و کاری که رکوک له سویسرا، موسل شاریکی کوردستانی يه!

دھر سیم دییہ گیئی

جیگه داخه، کاتیک پیکخواریک
که له پیتاوی سپینه وهی شوینه واری به
عه ره بکدن شاریکی کوردستانی
وه کو که رکوك دامه زرای و خه بات و
ههوله کانی بهه ناقاره دا ئاراست بکات،
کچی نهک ههه هست به ئیش و
ئازاره کانی بهه عه ره بکدن و
راگواستنے کانی دانیشتونی کوردی
ره سنه فی شاریکی تری کوردستانی
نه کات، به لکو به شاریکی کوردستانی
ناوزه نهند بکات و تائه و راده بهه بی
ئاگابی و، شاره زای میکنیوی به
عه ره بکدن و راگواستنی کوردی
شاریکی وه کو شاری موسن - ى
کوردستانی دهسته خوشک شاری
که رکوك نه بیت و به شاریکی ناکوردیشی
ناو بیبات !! ریکخراوی هاوکاری
که رکوك له سویسرا، "لبه يانمانه يه کي
ناره زای خویدا که له ئىز ناوی
بېياننامه ئى ناره زایي ریکخراوی
هاوکاری که رکوك" که له ٢١٠ - ١١ - ٢٠٠٥
دا نووسراوه له ١١ - ٢٢٠٠٥ - دا
له مالپه رې "پوک ئۇنلارين" دا
بلازکراوه ته وه، ئاراسته ئى كۆمە لآنی
خەلکى کوردستان، سه رکوك كۆمارى
عىراق، سەرۆكى هەر يەمی کوردستان،
سەرۆكى پەرلەمانى کوردستان، پارت و
ریکخراوه رامیارى و پېشە بېه کانی
کوردستان و ئازادىخوازانى جىهان

ئارايىشتىگا كان چۈن كاردە كەن ؟

شاناز /

به دو لاره ياخود نرخنکي به رزى خه یاللیه
پروپاگانده بق تو نارياشتکييه ده کهن که
نرخيان به رزه همنديکيشيان تنه با
جواني کارهکه ده گه پين گوي تادهنه نرخ
هر زان و گران.
تاريشتگاي شيرين:
- بعونى سهندىكا خوى لە خۆيدا
كارىكى باشە چونكى ئەتوانىت كۆتۈقلۈ
بارۇدۇخى خىراپ بېكەت ئەگەر سەندىكا
ئەبىت و لېپرسىنەتەن بىتتەن ھەموو كەسىلەك
ئەتوانىت ئارىشتىنگا باتاھو بق ئەوهەتھىج
كارامەيىھەك لەكارەكىدا ھەبىت، ياخود
زانىارى ھەبىت ياخود مۆلەتى نەبىت وەك
گىزلىۋى ئىنىتتەن كەس بەكەس ئابىت بعونى
سەندىكا بق ئەگەنگە ھەبىت ئەو
ئارىشتگامان كە ئىشان خارا بىتان
لېپرسىنەت دەكەت لەگەن سەھپىچىكەران
ياخود مۆلەتىيان ئەداتى بەبى بروانامەو
شارەزايى؟ ئايَا كىشەكانيان بىز
چارەسەرەدەكەت ياخود ئۇ جىوازىيەتى
لە ئىتىوان نرخە كاندان لە ئارىشتىگايەكە و بق
تارىشتىگايەتى تىرىھەي؟ كى دايىئەتتىت
تارىشتىگاكان خۇيان يان سەندىكا ھەربىز
ئەمەش بق تە راكىشانى سەرنجى پىيانوان
بىرامبىر بق ژنان، بەلام لەمەش بق ئەمەش بق زىاتر
بوخسار سەرنجى كەسانى دەوروبەر
رادەكتىشى ئەمەش بق تە ھۆزىەك كە ژنان
زىاتر كىنگى بق قۇچ بوخسارى خۇيان
بىدنەن تاكى جوانى خۇيان ئىماش بىكەن،
حگە لەوهى كە سروشى ئافەت لەپەنگى
پىستت و قۇچ شىۋىەكانوھ لە كەسىلەك بق
كەسىكى تىرىجىاواز بەلام ژنان بەپېنى
ئارەزۇوەكانى خۇيان بەردەۋام كۇرانكارى

دابخنه و عقوبه يان بدهن. هه روهدن
له بارهه نرخه و سهندیکا خوشی سنوره بتو
نرخه کان داهه تیت به لام نزوجار نرخه کانی
شوان دایتهه تین و انبیه له گارايشتگاکان
به رزو نرمی له نرخه کان هه یه ماوهیده
له مه ویره نرخه کان به گوپیده کوره
دریزی قره کوه داهه نزا هه رودهه سهندیکا
دو و نرخی دانابو نهه بویه له نرخانه
نیاتریش يان کمتره گار و آنبویه قبولی
نهه کرد لیپرسینه وهی له گان ده کردن
هه رودها نرخه کان کران به فویم به سه
ثارايشتگاکاندا دابه شکرا بی جیاواری
ئیستاشهه وهه بدی ٹکهه کهه توام به لیم
نرخهه یه یه نارايشتگاکان په یه ویه قبولی
هه رودها نرخه کان له شوونتیکوه بتو
شوونتیکی ترجیاوازه، له شوونتی
گشتیه کان نرخ برزتره هه تا مالانو
لاکلانه کان، له شاری سلیمانیه زیاتر
خه لک گرنگی به پروکوکشی ٹداد به لایانه وه
گرنگ نیبیه گرانهه يان نا گرنگ نهه وه
چوان بن خویان ده بخه يان اخخود خویان
ده بخهه چونهه لای فلان یارايشتگه که
نرخه کههی نزد به رزه يان خه بالیهه نزد
ئافره تیش هه یه به دواهی جوانی نیشنه که دا
ده گهه ریت.

ثارايشتگای ناز:

پیویسته سهندیکا هه بیت له پی
سهندیکاوهه ته توانین نزد کار تاسانیمان بتو
بکریت، هه رودها سهندیکا نرخه کانهان بتو
داهه تیت به لام یتمه نزد له نرخه هر زانتر
ئیش ده کههین خه لک کههین بتو لامان
کاره کهه مانیان نزد به دله و دک مشتهه ری
خومان نزد خاتریان ده گرین، بگره
یارمهه تیه توانه شه ده دهین که که
ده رامهه تین چونه کههه و دک هموو

ئیمه حزد هه کههین که سهندیکا
هه بیت بتوهه وهی هه سهندیکا هه بیت به لیپرسینه وه
بکین، که سهندیکا هه بیت یاساو (نیزام)
په بیهوده ده کریت هه و یارايشتگاکان که
هه کریتیه وه سهندیکا داوهه بپوامهه يان
لیپکن نهک هه بیت هه سهندیکا هه بیت له ماله کهی
خویدا یارايشتگاکاهه بکاته وه. هه رودها
مولهه تیه هه بیت هه گهر وانهه بیت سهندیکا
لیکولینه وهی له گل ده کهن، یارايشتگاکی
واهیه له هکولان و شه قامیکا ده بین چهندین
هه یوهه وهی که شوینه کهی خوشه مه جوی
ته دروستی تیدایه له واژه رهتی
ته دروستیه وه مولهه تیه ده رهتی به لام
مولهه تی سهندیکا نیمه بزه پیویسته
هه بیت بتوهه وهی که سهندیکا ده کهن
باشت وایه سهندیکا و دک سالانه پیش
رایه بین لیزنه (ئینزیباتی) هه بیو شه
لیزنهه نهه داپنیتیه وه که کی مولهه تیه هه
هه رودها چههند یارايشتگاکاهه بیهه بیه
باشت وایه سهندیکا و دک سالانه پیش
بکریت وه هر یاره که ناوی خوی هه بیت.
ئیمه حزد هه کههین سهندیکا نرخ
دابنیت لیپرسینه وه شه بیت به لام هه یانه
کوئی نادهه نرخه دانراو هه رکه بازایان
کرم ببو نرخ برزده کههه وه پیویسته
سهندیکا له نزدیکه وه چاودیتیبیان بکات
به پرسیاریتی خوی بسنویتی به رامیه
وه وانهه که له خویانه وه نرخ به رزده کهنه وه
لیپرسینه وه پشتگوی نه خریت.

ئه و ئافره تانهه که دهین بتو
ثارايشتگاکان ده چنه
هه رزانتین شه شوین که نرخه کههی هه رزان
بیت، هه یانه گوئی نادهه نهه جوانیه
تنهها بخ خوده رخسته ده لین چوونه فلانه
ثارايشتگاکه نرخه کههی به رزه، نرخه کههی

له جوانکاری خویانداهه کهنه، زیاتر
حزد هه کهنه روز بروز خویان به برهه
جوانی و گانجی بهرن. هر له لکنونه ژنان
ثارايشتگاکان ری خوشکهه ریکن بتو ژنان
تاکو زیاتر گونگی به پوچه سار و قزو
جوانیه کانیان و خواراندنه وه بدنه.
له هر کولان و شه قامیکا ده بین چهندین
ثارايشتگاکه ههی که هه بیهه که پوچه کهنه بتو
جوانکاری خوی ده کات، ثم یارايشتگاکانه
له شوینیکوه بتو شوینیکی تر نرخ و
ئیشدا جیاوازن یارايشتگاکاهه واهیه تنهها
بپوک ده زانیتیه وه که نرخیکی خه یالی نقد
داوادهه کات هه شیانه هه موو جوڑه
جوانکاریه که نهنجام ئه دات به نرخیکی
گونجاو، لم یارايشتگاکانه کسانی ده دست
رهنگین و شاره زا کارده کهن، که خاوهن
بپوامهه و نهه موونیکی نقدن
له یارايشتگردن، بدلتاییه وه
جوانکاریه کانیان جیگه هه سهندیکا نرخ
دابنیت لیپرسینه وه شه بیت به لام هه یانه
خه لکیهه، نرخی نیشکردن که شیان
گوچاوه له لوتانی هه موو که بپوامهه
تنهواپیان نیبیه خولیکی سه ره تایان دیوه
که گواهه شاره زان له یارايشت و قبیرینداو
نرخیکی به رزو خه یالیان له سه
کاره کانیان داناوه جگه له ووه نزوجار
کاره کانیان هینده نرخه کههی جوانیه
تاخو سهندیکا یارايشتگاکان که مولهه
ده دهنه ده یارايشتگاکانهه مو و مر جانهه که
ئه بیت له یارايشتگاکانهه مو و مر جانهه که
ده کهنه بخ خوده رخسته ده لین چوونه فلانه
ثارايشتگاکان چیبیه و چیان بتو ده کات نایا